

Follow-up inzake het specifiek geval van de Aminigboko-gemeenschap vs. The Shell Petroleum Development Company of Nigeria Limited en Hoofdkantoor Shell

Datum: 23 januari 2025

Follow-up van de Eindverklaring door het Nederlands Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. De Eindverklaring is op 10 februari 2023 gepubliceerd.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	1
2. Procedure van de Follow-up.....	2
3. Resultaten van de Follow-up	3
4. Conclusie van het NCP	5

Opmerking: De conclusies en aanbevelingen in de Eindverklaring alsmede de resultaten van de Follow-up zijn gebaseerd op de Richtlijnen, versies 2000 en 2011. Bij de afronding van deze Follow-up heeft het NCP rekening gehouden met de herziene Richtlijnen, die op 8 juni 2023 in werking traden.

1. Inleiding

Op 10 februari 2023 sloot het Nederlands Nationaal Contactpunt (NCP) de melding van een specifiek geval betreffende een vermeende schending van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna: de Richtlijnen) door The Shell Petroleum Development Company of Nigeria Limited, Nigeria, en Shell Headquarters, gevestigd in Nederland (hierna tezamen aangeduid als 'de onderneming') ten tijde van de indiening.

De melding werd ingediend door de Uwema (belangrijkste traditionele leider) van de Aminigboko-gemeenschap, de Raad van Hoofden en Oudsten, en het Comité Gemeenschapsontwikkeling in Aminigboko, de Emughan Clan in Local Government Area Abua-Odual in de deelstaat Rivers, in Nigeria.

De melding heeft betrekking op vermeende schendingen van de eerste acht hoofdstukken van de OESO-richtlijnen, waaronder Algemene beginselen, Informatieverstrekking, Mensenrechten en Milieu.

Volgens de melders heeft de onderneming, onder andere, parallelle leiderschapstructuren opgezet in de gemeenschap waardoor polarisatie ontstond, de milieueffectrapportage niet openbaar gemaakt in de gemeenschap, de verontreiniging niet opgeruimd en is zij het gebied binnengedrongen onder militaire bescherming.

In zijn Initiële Beoordeling van 3 juni 2021 concludeerde het NCP dat de aan de orde gestelde kwesties nader onderzoek rechtvaardigden en bood het zijn goede diensten aan om een dialoog tussen de partijen te faciliteren.

De melder heeft het aanbod van de goede diensten aanvaard, de onderneming evenwel niet. Vervolgens heeft het NCP een nader onderzoek uitgevoerd om te beoordelen of de onderneming zich al dan niet aan de OESO-richtlijnen heeft gehouden om de redenen die in de melding vermeld zijn. Het nader onderzoek heeft geleid tot de Eindverklaring.

In de Eindverklaring heeft het NCP de volgende beoordeling gemaakt met betrekking tot de kwesties die in dit specifieke geval aan de orde zijn gesteld:

Op basis van de door de melder verstrekte gedetailleerde informatie en het gebrek aan betekenisvolle reactie door de onderneming op door het NCP in de onderzoeksfase gestelde vragen, kwam het NCP tot het oordeel dat de onderneming niet had kunnen aantonen dat zij in lijn met de Richtlijnen had gehandeld en het NCP was daarom niet in staat vast te stellen dat de onderneming zich had gehouden aan de hoofdstukken Algemene beginselen (paragrafen 1, 3 en 7), Informatieverstrekking (paragrafen 1, 2 en 4), Mensenrechten (paragrafen 1-3), Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen (paragraaf 5), Milieu (paragrafen 2a, 2b, 3 en 5).

Het NCP maakt de volgende beoordeling met betrekking tot medewerking in de NCP-procedure en gerelateerde verantwoordelijkheden:

Hoewel de onderneming gedurende de procedure een zekere coöperatieve houding aannam door enige basisinformatie te verstrekken, is het NCP van oordeel dat de onderneming, gezien i) het gebrek aan informatie over de mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de SPDC JV, ii) het feit dat zij de goede diensten niet heeft aanvaard en iii) het ontbreken van een betekenisvolle reactie op de door het NCP in de onderzoeksfase gestelde vragen, niet heeft gehandeld zoals van haar verwacht kon worden in het kader van stap zes van het due diligence-proces, zoals beschreven in de Due Diligence Handreiking voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, te weten: "Zorg voor herstelmaatregelen of werk hieraan mee wanneer dit van toepassing is", op basis van hoofdstuk II Algemene beginselen, paragrafen A.10 en A.12 van de Richtlijnen. Het gebrek aan medewerking in de NCP-procedures door de onderneming betekende derhalve dat zij niet heeft gehandeld zoals van haar kon worden verwacht op grond van punt 21 van de toelichting op de Procedurele aanwijzingen.

Het NCP deed de onderneming daarnaast verschillende aanbevelingen, die in de Follow-up behandeld worden en die vermeld staan in deel 3 van dit document.

2. Procedure van de Follow-up

De standaardprocedure voor een follow-up is dat het NCP één jaar na publicatie van een Eindverklaring een evaluatie uitvoert. Het idee hierachter is dat het NCP op basis van de door de partijen geleverde informatie beoordeelt welk gevolg er door de partijen is gegeven aan de resultaten van de dialoog en/of de aanbevelingen van het NCP. Dit proces wordt doorgaans schriftelijk gedaan. Indien de partijen echter de voorkeur geven aan een bijeenkomst, kan het NCP deze organiseren. In dit specifieke geval is de procedure schriftelijk uitgevoerd.

Overeenkomstig de NCP-procedure zou de Follow-up een jaar na de publicatie van de Eindverklaring plaatsvinden. Als gevolg van de hoge werkdruk bij het NCP liep de Follow-upprocedure zes maanden vertraging op. De partijen werden hiervan op de hoogte gesteld.

Het NCP begon de Follow-up met het verzoek aan beide partijen om verslag te doen van de vervolgstappen die zijn genomen na de aanbevelingen van het NCP. Na ontvangst van schriftelijke feedback van de partijen heeft het NCP de Follow-up opgesteld en het concept met beide partijen gedeeld. Uitsluitend de melder is hierop met reacties gekomen, waarna het NCP de Follow-up heeft gefinaliseerd en op zijn website heeft geplaatst.

Datum	Actie die heeft plaatsgevonden
5 augustus 2024	Het NCP verzoekt beide partijen per mail om informatie te geven over het vervolg dat is gegeven aan de aanbevelingen van het NCP
23 augustus 2024	NCP ontvangt reactie van de onderneming
26 augustus 2024	NCP ontvangt reactie van de melder
9 december 2024	Concepttekst wordt naar beide partijen gestuurd voor commentaar
16 december 2024	Ontvangst van reactie van de melder
19 en 27 december 2024	Herinneringen verstuurd naar de onderneming
23 januari 2025	Publicatie van de Follow-up van de Eindverklaring

3. Resultaten van de Follow-up

Op het verzoek van het NCP om verslag te doen van de Follow-up die is gegeven aan de aanbevelingen van het NCP heeft de melder in detail geantwoord. De onderneming daarentegen verwees slechts naar haar eerdere antwoorden die tijdens de procedure zijn gegeven. Daarnaast gaf de onderneming de volgende verklaring: *“als verantwoordelijke exploitant verbindt de onderneming zich ertoe haar activiteiten uit te voeren in volledige overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving en internationale milieunormen. SPDC blijft openstaan voor het aanpakken van oprechte zorgen door constructieve betrokkenheid van belanghebbenden en blijft zich inzetten voor het erkennen van en deelnemen aan klachtenbeheerprocessen die zijn vastgesteld en erkend door de wetgeving van de Federale Republiek Nigeria. Wij waarderen uw voortdurende belangstelling voor het oplossen van de aan de orde gestelde kwesties.”* Het NCP heeft uit de reactie van de onderneming afgeleid dat zij geen actie heeft ondernomen naar aanleiding van de aanbevelingen. Ten behoeve van de Follow-up heeft het NCP de reactie van de melder bestudeerd en eigen bureauonderzoek uitgevoerd.

In de Eindverklaring heeft het NCP een aantal aanbevelingen gedaan, die het in deze Follow-up zal evalueren.

Met betrekking tot de kwesties die in het specifieke geval aan de orde zijn gesteld, heeft het NCP de onderneming het volgende aanbevolen:

- a. haar gedrag in overeenstemming te brengen met de Richtlijnen zoals uitgelegd in het deel "Onderzoeken en conclusies" betreffende alle kwesties die in het specifieke geval aan de orde zijn gesteld en waarbij de huidige praktijken nog niet volledig in overeenstemming zijn.

Met betrekking tot aanbeveling a. heeft de melder in detail verslag uitgebracht en gemeld dat de aan de orde gestelde kwesties nog steeds spelen en dat de projectactiviteiten zijn voortgezet. Er werd onder meer melding gemaakt van de aanwezigheid van huurlingen, die tot een gevoel van onveiligheid in de gemeenschap leidde; nieuwe overeenkomsten met (volgens de melder) onrechtmatige vertegenwoordigers; en een verdere achteruitgang van het milieu.

Het NCP heeft bureauonderzoek uitgevoerd en een aantal relevante nieuwsberichten gevonden die betrekking hebben op de periode na de publicatie van de Eindverklaring. Deze hadden betrekking op claims van diverse lokale gemeenschappen, waaronder die van de Aminigboko, over milieuverontreiniging die niet werd aangepakt door de onderneming. Het NCP heeft ook nieuwsberichten gevonden waarin melding werd gemaakt van ernstig geweld door militanten in diverse lokale gemeenschappen, waaronder die van de Aminigboko; er werd echter geen verband met de onderneming gelegd.

Met betrekking tot de bevindingen in relatie tot dit specifieke geval, heeft het NCP de onderneming het volgende aanbevolen:

- b. Welwillend en meer betekenisvol samen te werken met alle legitieme herstelmechanismen, met inbegrip van niet-gerechtigde, door de staat opgezette mechanismen zoals de NCP-procedure, teneinde de kwesties die door de getroffen stakeholders en rechthebbenden aan de orde zijn gesteld, aan te pakken en op te lossen. (Due Diligence Handreiking, onderdeel 6.2);
- c. In de ruimst mogelijke mate haar invloed op de SPDC JV-partners uit te oefenen, zodat zij meewerken aan herstelmechanismen die getroffen stakeholders en rechthebbenden kunnen inschakelen om klachten in te dienen en voor te leggen aan de onderneming. (Due Diligence Handreiking, onderdeel 6.2)
- d. Ingeval de invloed van de ondernemingen in de ruimst mogelijke mate is uitgeoefend zonder dat de verwachte gedragswijziging van de SPDC JV heeft plaatsgevonden, beveelt het NCP de onderneming aan na te gaan hoe meer invloed bij de SPDC JV-partners kan worden verworven, bijvoorbeeld via het senior management en via commerciële prikkels. Werk bovendien waar mogelijk samen met andere actoren om collectieve invloed op te bouwen en aan te wenden, bijvoorbeeld via samenwerking op brancheniveau (Due Diligence Handreiking, onderdeel 3.2.d)
- e. In het geval van mislukte pogingen om invloed uit te oefenen op haar zakenpartners, beveelt het NCP aan zich terug te trekken uit de SPDC JV om de mogelijke bijdrage van de onderneming aan de reële of potentiële negatieve gevolgen te beëindigen of te voorkomen, en daarbij rekening te houden met de aanbevelingen van de richtlijnen inzake verantwoorde terugtrekking. Indien de onderneming besluit een zakelijke relatie voort te zetten, moet zij bereid zijn verantwoording af te leggen over haar inspanningen tot beperking van de risico's

en zich bewust zijn van de gevaren voor haar reputatie en de financiële of juridische risico's. (Due Diligence Handreiking, onderdeel 3.2.h, 3.2.i)

Met betrekking tot aanbevelingen b. tot en met e. liet de melder weten dat er twee bijeenkomsten zijn geweest met de onderneming (in april en mei 2023) onder auspiciën van het ministerie van Milieu, Rivers State, om diverse kwesties op te lossen. Volgens de melder heeft de onderneming tijdens de bijeenkomst "*de Eindverklaring van het NCP verworpen*" en heeft zij tot op heden geen van de door het ministerie gedane aanbevelingen geïmplementeerd. Bovendien had de onderneming alle andere bemiddelingsprocessen afgekapt die gefaciliteerd werden door diverse autoriteiten van Rivers State en het ministerie/agentschap van de federale overheid (federaal ministerie van Milieu Abuja; Joint Task Force, Operation Delta Safe, HQ).

Het NCP merkte op dat uit de officiële notulen die door de melder waren verstrekt inderdaad bleek dat de onderneming de Eindverklaring van het NCP van de hand had gewezen. Deze informatie, in combinatie met de inactiviteit van de onderneming in relatie tot de aanbevelingen van het NCP, brengt het NCP tot de conclusie dat de onderneming geen vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot een betekenisvolle samenwerking met een legitiem herstelmechanisme en dat de onderneming in dit verband geen invloed heeft uitgeoefend op haar zakenpartners.

Op basis van de algemene context van de olie-industrie, de regionale context waarin de onderneming actief is en de gemeenschappelijke risico's die in het algemeen in de toeleveringsketen zijn vastgesteld, heeft het NCP in zijn Eindverklaring de onderneming de volgende aanbeveling gedaan:

f. Om directer en meer betekenisvol de dialoog aan te gaan met haar belanghebbenden, met inbegrip van de plaatselijke gemeenschappen die rechtstreeks de gevolgen ondervinden van de activiteiten van de onderneming, teneinde een relatie van wederzijds vertrouwen te bevorderen. Deze belanghebbenden moeten in het kader van de projectplanning worden geïnformeerd en geraadpleegd en hun toestemming verlenen voordat besluiten worden genomen over projecten of andere activiteiten die aanzienlijke gevolgen voor hen kunnen hebben. (Hoofdstuk II, paragrafen 3, 7 en toelichting 14). Het betrekken van belanghebbenden is een essentieel onderdeel van het due diligenceproces en omvat interactieve processen voor het betrekken van relevante belanghebbenden via, bijvoorbeeld, bijeenkomsten, hoorzittingen of klankbordprocedures.

De melder liet weten dat de onderneming niet had gereageerd op verzoeken om een ontmoeting die de melder en andere door het project getroffen families hadden verzonden na de publicatie van de Eindverklaring.

Het NCP was in cc gezet in de brieven die de melder aan de onderneming had gezonden. Het NCP heeft geen antwoord op deze brieven ontvangen van de onderneming. Dit, in combinatie met haar inactiviteit wat betreft de aanbevelingen van het NCP, leidt het NCP tot de conclusie dat de onderneming inderdaad heeft nagelaten te antwoorden en derhalve geen betekenisvolle dialoog met de Aminigboko-gemeenschap is aangegaan.

4. Conclusie van het NCP

Op basis van de door de partijen verstrekte informatie komt het NCP tot de volgende conclusie:

Het NCP heeft uiteindelijk geen vooruitgang kunnen constateren bij de onderneming wat betreft zijn aanbevelingen bij de in het specifieke geval aan de orde gestelde kwesties. Het lijkt erop dat de onderneming: a. geen inspanningen heeft verricht om haar activiteiten in lijn met de Richtlijnen te

brengen, b. haar samenwerking met het NCP niet betekenisvoller heeft gemaakt, c. geen invloed heeft uitgeoefend op haar zakenpartners om samen te werken met een herstelmechanisme, en d. niet op betekenisvolle wijze de dialoog is aangegaan met haar belanghebbenden, dat wil zeggen dat zij de relatie met de Aminigboko-gemeenschap niet heeft verbeterd.

Het NCP is bezorgd over deze uitkomsten en acht het problematisch dat een multinationale onderneming die werkzaam is in een hoogrisicosector geen enkele aanbeveling over maatschappelijk verantwoord ondernemen opvolgt. Het NCP merkt op dat in de herziene Richtlijnen (2023) het belang van een betekenisvolle dialoog met belanghebbenden wordt benadrukt alsook de verwachting dat wordt meegewerkt aan herstel, onder meer door het aanbod van goede diensten door het NCP serieus in overweging te nemen (Algemene beginselen, paragrafen 12 en 15, Toelichting 15-16, 28; Deel II, Toelichting 26).

Hoewel het NCP een actievere en betekenisvollere deelname van de onderneming verwacht had en ook op prijs had gesteld, wil het NCP beide partijen bedanken voor het delen van informatie in deze Follow-upprocedure.

De rol van Nationale Contactpunten (NCP's) is het bevorderen van de toepassing van de OESO-richtlijnen. De Nederlandse Regering heeft een onafhankelijk NCP ingesteld dat verantwoordelijk is voor zijn eigen procedures en besluiten in overeenstemming met de procedurele aanwijzingen in de Richtlijnen. Het Nederlandse NCP bestaat uit vier onafhankelijke leden, die worden bijgestaan door vier adviserende leden vanuit de meest betrokken ministeries. Het NCP Secretariaat is gehuisvest bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het Nederlandse NCP. Meer informatie over de OESO-richtlijnen en het NCP kunt u vinden op de [NCP-website](#)

Dit is een uitgave van:

© Het Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen
voor Multinationale Ondernemingen

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
[NCP-website](#)